

NOWA PODSTAWA
PROGRAMOWA

7

WCZORAJ
I DZIŚ

Zeszyt ćwiczeń

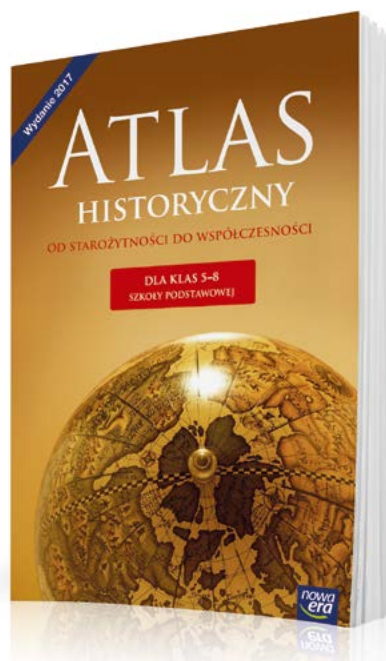
DO HISTORII
DLA KLASY SIÓDMEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

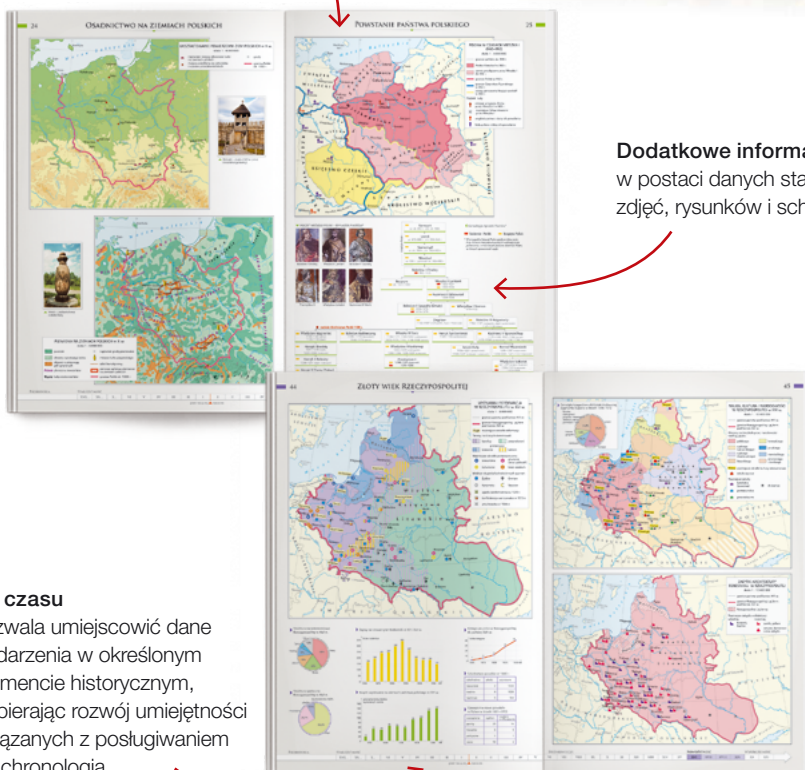
nowa
era

Atlas historyczny

Atlas *Od starożytności do współczesności* to nieoceniona pomoc w nauce historii w klasach 5–8 szkoły podstawowej. Ułatwia kształcenie ważnej umiejętności przedmiotowej – lokalizacji czasowo-przestrzennej wydarzeń historycznych z dziejów Polski, Europy i świata.

Około 200 czytelnych map, które prezentują najważniejsze wydarzenia i zjawiska polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne.

Dodatkowe informacje w postaci danych statystycznych, zdjęć, rysunków i schematów

Oś czasu pozwala umiejscowić dane wydarzenia w określonym momencie historycznym, wspierając rozwój umiejętności związanych z posługiwaniem się chronologią.

7

W CZORAJ
I DZIŚ

Ewa Fuks
Iwona Janicka
Katarzyna Panimasz

Zeszyt ćwiczeń

DO HISTORII
DLA KLASY SIÓDMEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ

*nowa
era*

WCZORAJ I DZIŚ

Zeszyt ćwiczeń jest skorelowany z podręcznikiem do historii dla klasy siódmej szkoły podstawowej *Wczoraj i dziś* dopuszczonym do użytku szkolnego i wpisanym do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego do nauczania historii w klasie siódmej.

Numer ewidencyjny podręcznika w wykazie MEN: 877/4/2017

Nabyta przez Ciebie publikacja jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy o przestrzeganie praw, jakie im przysługują. Zawartość publikacji możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie umieszczaj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, to nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Możesz skopiować część publikacji jedynie na własny użytek.

Szanujmy cudzą własność i prawo. Więcej na www.legalnakultura.pl

© Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. 2017

ISBN 978-83-267-3170-9

Wydanie drugie
Warszawa 2018

Redakcja merytoryczna: Arkadiusz Wasilewski.

Współpraca redakcyjna: Michał Błaut, Pamela Sierla-Próchnicka, Magdalena Zimmerman.

Redakcja językowa: Aleksandra Bednarska.

Nadzór artystyczny: Kaia Juszczyk.

Projekt okładki: Maciej Galiński, Aleksandra Szpunar, Paulina Tomaszewska.

Projekt graficzny: Klaudia Jarocka, Aleksandra Szpunar.

Ilustracje: Ewelina Baran, Elżbieta Buczkowska, Rafał Buczkowski, Joanna Ptak.

Realizacja projektu graficznego: Piotr Michniewicz.

Mapy: Zespół kartograficzny NE. **Fotoserwis:** Magdalena Dzwonkowska.

Zdjęcia pochodzą ze zbiorów:

Archivum Nowej Ery – s. 7, 21, 32, 38, 40, 44, 47, 49, 52 (herb), 80, 92, 96; BE&W: Fine Art Images – s. 90, Mary Evans Picture Library – s. 85, The Granger Collection – s. 14, 93, Universal History Archive – s. 94; Bibliothèque nationale de France – s. 71; Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa/Zakład Narodowy im. Ossolińskich – s. 58; East News: s. 41, 79; Muzeum Niepodległości – s. 100; e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego – s. 86, 97; Forum/Marek Lapis – s. 50; Gallo Images Poland/Getty Images: s. 8 (lokomotywa), DeAgostini – s. 62, Roger Viollet – s. 72 (okopy), Stock Montage – s. 9 (prądnica Faradaya), Time Life Pictures – s. 11; Indigo: Mary Evans Picture Library – s. 37, SPL – s. 8 (parowiec); Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa – s. 61; Karta – s. 99; kolekcja Krzysztofa Kura – s. 52 (powstanie styczniowe); Library of Congress – s. 35, 42 (parowiec), 72 (czołgi), działo przeciwlotnicze, zasieki), 83; Muzeum Narodowe w Warszawie/Piotr Ligier – okładka, s. 55, 68; Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie – s. 20; Narodowe Archiwum Cyfrowe – s. 69, 105, 106, 111, 113, 115; Pracownia Fotograficzna Muzeum Narodowego w Krakowie – s. 30; Polona – s. 42 (sterowiec), 51, 64; Shutterstock – s. 43, 45 (Ryga); Thinkstock/Getty Images – s. 45 (Budapeszt); Zamek Królewski w Warszawie/Andrzej Ring – s. 32.

Wydawnictwo dołożyło wszelkich starań, aby odnaleźć posiadaczy praw autorskich do wszystkich utworów zamieszczonych w publikacji. Pozostałe osoby prosimy o kontakt z Wydawnictwem.

Nowa Era Sp. z o.o.

Aleje Jerozolimskie 146 D, 02-305 Warszawa

www.nowaera.pl, e-mail: nowaera@nowaera.pl, tel. 801 88 10 10

Druk i oprawa: DRUK-SERWIS Sp. z o.o. Ciechanów

SPIS TREŚCI

I	EUROPA PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM	
1.	Kongres wiedeński	4
	• Tajemnice sprzed wieków – Jak obradował kongres w Wiedniu?	6
2.	Revolucja przemysłowa	8
3.	Nowe idee polityczne	10
4.	Przeciwko Świętemu Przymierzu.....	12
	Podsumowanie	14
II	ZIEMIE POLSKIE PO KONGRESIE WIEDEŃSKIM	
1.	Po upadku Księstwa Warszawskiego	16
2.	W Królestwie Polskim	18
3.	Powstanie listopadowe	20
	• Tajemnice sprzed wieków – Czy powstanie listopadowe mogło zakończyć się sukcesem?	22
4.	Wielka Emigracja	24
5.	Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	26
6.	Wiosna Ludów na ziemiach polskich	28
7.	Kultura polska doby romantyzmu	30
	Podsumowanie	32
III	EUROPA I ŚWIAT PO WIOŚNIE LUDÓW	
1.	Stany Zjednoczone w XIX wieku	34
2.	Zjednoczenie Włoch i Niemiec	36
3.	Kolonializm w XIX wieku	38
4.	Rozwój nowych ruchów politycznych	40
5.	Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne	42
6.	Kultura przełomu XIX i XX wieku	44
	• Tajemnice sprzed wieków – Kim byli impresjoniści?	46
	Podsumowanie	48
IV	ZIEMIE POLSKIE PO WIOŚNIE LUDÓW	
1.	Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	50
2.	Powstanie styczniowe	52
3.	Represje po powstaniu styczniowym	54
4.	W zaborze pruskim i austriackim	56
5.	Rozwój gospodarczy ziem polskich	58
6.	Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	60
7.	Organizacje niepodległościowe na początku XX wieku	62
	• Tajemnice sprzed wieków – Jak działała Organizacja Bojowa PPS?	64
8.	Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	66
	Podsumowanie	68
V	I WOJNA ŚWIATOWA	
1.	Świat na drodze ku wojnie	70
2.	Na frontach I wojny światowej	72
	• Tajemnice sprzed wieków – Jakie były początki czołgów?	74
3.	I wojna światowa na ziemiach polskich	76
4.	Rewolucje w Rosji	78
5.	Sprawa polska podczas I wojny światowej ..	80
	Podsumowanie	82
VI	ŚWIAT W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM	
1.	Świat po I wojnie światowej	84
2.	Narodziny faszystów	86
	• Tajemnice sprzed wieków – W jaki sposób Niemcy odbudowali swoją armię?	88
3.	ZSRS – imperium komunistyczne	90
4.	Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	92
5.	Świat na drodze ku II wojnie światowej	94
	Podsumowanie	96
VII	POLSKA W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM	
1.	Odrodzenie Rzeczypospolitej	98
2.	Walka o granicę wschodnią	100
	• Tajemnice sprzed wieków – Jak doszło do „cudu nad Wisłą”?	102
3.	Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	104
4.	Rządy parlamentarne	106
5.	Zamach majowy i rządy sanacji	108
6.	Gospodarka II Rzeczypospolitej	110
7.	Spółczesność odrodzonej Polski	112
8.	Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	114
9.	II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	116
10.	Polska w przededniu II wojny światowej ...	118
	Podsumowanie	120

VII. Polska w okresie międzywojennym

1 Odrodzenie Rzeczypospolitej

Rozwiąż
dodatkowe
zadanie
docwiczenia.pl
Kod: H739SN

Na dobry początek

1 Ułóż podane wydarzenia w porządku chronologicznym, wstawiając w kratki cyfry od 1 do 5. Rozpocznij od wydarzenia, które miało miejsce najwcześniej.

- przekazanie przez Radę Regencyjną władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu
- powołanie rządu Ignacego Jana Paderewskiego
- powstanie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie
- objęcie przez Józefa Piłsudskiego urzędu Tymczasowego Naczelnika Państwa
- powołanie rządu Jędrzeja Moraczewskiego

2 Wstaw znak „x” w kratki obok nazw ośrodków władzy, które powstały na ziemiach polskich przed zakończeniem I wojny światowej.

☐ Tymczasowy Komitet Rządzący	☐ Polska Komisja Likwidacyjna Galicji i Śląska Cieszyńskiego
☐ Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej	☐ Rada Regencyjna
☐ Naczelna Rada Ludowa	☐ Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego

3 Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie wykonaj polecenia.

Stan przejściowy podziału zwierzchniej władzy państwowej, ustanowiony odezwą z dnia 11 listopada 1918 roku, nie może trwać bez szkody dla powstającego Państwa Polskiego. Władza ta powinna być jednolita. Wobec tego, kierując się dobrem Ojczyzny, postanawiamy Radę Regencyjną rozwiązać, a od tej chwili obowiązki nasze i odpowiedzialność względem narodu polskiego w Twoje ręce, Panie Naczelnny Dowódco, składamy do przekazania Rządowi Narodowemu.

a) Podaj imię i nazwisko osoby, której przekazano obowiązki Rady Regencyjnej.

b) Podaj datę dzienną opublikowania powyższego dokumentu.

c) Wymień dwa skutki ogłoszenia powyższego dokumentu.

• _____

• _____

- 4** Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

Józef Piłsudski przez ostatnie miesiące wojny przebywał w niemieckim więzieniu.	P	F
Rząd Jędrzeja Moraczewskiego przyznał kobietom prawa wyborcze.	P	F
Pierwszym państwem, które uznało niepodległość Polski, była Rosja Sowiecka.	P	F
Nominacja Ignacego Jana Paderewskiego na stanowisko premiera była wynikiem porozumienia pomiędzy Józefem Piłsudskim a Ignacym Daszyńskim.	P	F

- 5** Zapoznaj się z fotografią, a następnie wykonaj polecenia.

- a)** Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. lub 3.

Dzięki osobie oznaczonej literą A siedzącej obok Józefa Piłsudskiego polskie władze zyskały uznanie

A.	państw ententy,	ponieważ polityk ten	1.	działał na rzecz sprawy polskiej w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej.
			2.	w trakcie I wojny światowej współpracował z rządem austriackim.
B.	państw centralnych,		3.	współdziałał z Ignacym Daszyńskim w tworzeniu Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej.

- ★ b)** Podaj, kiedy najwcześniej mogło być wykonane powyższe zdjęcie. Uzasadnij odpowiedź.

Na dobry początek

1 Wstaw znak „x” w kratki obok stwierdzeń odnoszących się do inkorporacyjnej koncepcji granicy wschodniej.

- Ludność litewska, ukraińska i białoruska musi ulec polonizacji.
- Konieczne jest zbudowanie sojuszu Polski i państw graniczących z Rosją Sowiecką.
- Państwo polskie ma być jednolite narodowo.
- Zwolennikiem tej koncepcji był Roman Dmowski.
- Żydzi i Niemcy będą nakłaniani do emigracji.
- Koncepcję tę popierał Józef Piłsudski.

2 Zapoznaj się z ilustracją, a następnie wykonaj polecenia.

a) Wyjaśnij, jakim celom propagandowym służył plakat.

b) Podaj, jakiemu wydarzeniu towarzyszyło wydanie tego plakatu.

Polski plakat propagandowy z 1920 r.

3 Każdemu wydarzeniu podanemu w tabeli przyporządkuj skutek – wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz literę, którą oznaczono wybrany skutek.

	Wydarzenia	Skutki			
		A	B	C	D
3.1.	powstanie planu generała Tadeusza Rozwadowskiego	A	B	C	D
3.2.	bitwa pod Komarowem	A	B	C	D
3.3.	podpisanie pokoju ryskiego	A	B	C	D

A. ustalenie granicy polsko-sowieckiej
B. Bitwa Warszawska

C. rozbicie Armii Konnej Budionnego
D. włączenie Wileńszczyzny do Polski

- 4** Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z czasów walk o wschodnią granicę Rzeczypospolitej. Wpisz właściwą literę w odpowiednie miejsce na osi czasu.

- A. powołanie Rady Obrony Państwa
- B. walki o Lwów z Ukraińcami
- C. włączenie Litwy Środkowej do Polski
- D. sojusz Józefa Piłsudskiego z Symonem Petlurą
- E. bitwa nad Niemnem
- F. ofensywa kijowska wojsk polsko-ukraińskich
- G. Bitwa Warszawska

- 5** Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie dokończ zdania. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Ustanawiam i podaję do wiadomości powszechnej, co następuje:

- 1. Zwierzchniczą władzę na terenie Litwy Środkowej sprawuję ja, jako naczelnny dowódca Litwy Środkowej.*
- 2. Jako organ wykonawczy władzy zwierzchniej zostanie przeze mnie powołana Tymczasowa Komisja Rządząca. [...]*
- 7. Wszystkie dekrety tracą moc obowiązującą, o ile nie zostaną złożone do Sejmu Ustawodawczego Litwy Środkowej w dniu jego otwarcia.*

- a)** Podaj, w którym roku wydano powyższy dokument.

- b)** Podaj, kto wydał i podał do wiadomości przedstawiony dokument.

- c)** Wyjaśnij, w jakich okolicznościach został wydany powyższy dokument.

- ★ d)** Oceń, jak wydanie przedstawionego dokumentu wpłynęło na stosunki polsko-litewskie.

TAJEMNICE

LEKCJA
na Szóstkę

Jak doszło do „cudu nad Wisłą”?

- 1 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych. Zdania, które uznasz za fałszywe, popraw i zapisz pod tabelą.

Bitwa Warszawska została uznana za 18. decydującą bitwę w dziejach świata.	P	F
Zbliżanie się Armii Czerwonej do stolicy Polski w połowie 1920 r. zmobilizowało społeczeństwo do obrony ojczyzny.	P	F
Plan Bitwy Warszawskiej opracowano na Zamku Królewskim w Warszawie.	P	F
Prasa i publicyści związani z Narodową Demokracją uznali Józefa Piłsudskiego za jedynego autora planu Bitwy Warszawskiej.	P	F

- 2 Wstaw znak „x” w kratki obok czynników, które miały bezpośredni wpływ na zwycięstwo wojsk polskich w Bitwie Warszawskiej.

☐ objęcie dowództwa nad wojskiem przez Józefa Piłsudskiego	☐ pomoc państw zachodnich
☐ dobrze przygotowany plan bitwy	☐ współpraca wybitnych dowódców
☐ odwaga i ofiarność polskich żołnierzy	☐ podpisanie traktatu ryskiego

- 3 Uzupełnij tabelę, wpisując imię i nazwisko osób związanych z przebiegiem Bitwy Warszawskiej, lub rolę, jaką odegrały w tej bitwie.

	Imię i nazwisko	Rola w Bitwie Warszawskiej
A.		Lord d’Abernon pisał o nim, że był strategicznym geniuszem. W Bitwie Warszawskiej według d’Abernona wykazał się nie tylko talentem, ale i bohaterstwem.
B.	Tadeusz Rozwadowski	
C.	Maxime Weygand	

SPRZED WIEKÓW

4 Zapoznaj się z tekstem źródłowym, a następnie wykonaj polecenia.

Obywatele Rzeczypospolitej! Ojczyzna w potrzebie!

Wrogowie otaczający nas zewsząd skupili wszystkie siły, by zniszczyć wywalczoną krwią i trudem żołnierza polskiego niepodległość naszą. Zastępy najeźdźców, ciągnące aż z głębi Azji, usiłują złamać bohaterskie wojska nasze, by runąć na Polskę, stratować nasze niwy¹, spalić wsie i miasta i na cmentarzysku polskim rozpocząć swoje straszne panowanie. [...] Żołnierz polski, krwią broczący na froncie, musi mieć to przeświadczenie, iż stoi za nim cały naród, każdej chwili gotowy przyjść mu z pomocą.

¹ Niwa – ziemia uprawna.

a) Wyjaśnij, czego od Polaków oczekiwał autor odezwy.

b) Dokończ zdania. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytowana odezwa została wydana

A. wiosną 1920 r.

C. po 15 sierpnia 1920 r.

B. na początku lipca 1920 r.

D. jesienią 1920 r.

Odezwa wzywała Polaków do

A. zjednoczenia w obronie ojczyzny.

B. emigracji w celu uratowania życia.

C. poszukiwania pomocy u sąsiednich narodów.

D. kapitulacji w obliczu najazdu nieprzyjaciela.

Skutkiem wydania takich dokumentów jak cytowana odezwa było

A. organizowanie marszów poparcia dla bolszewików.

B. obniżenie się stanu liczebnego polskiej armii.

C. emigracja Polaków do państw sąsiednich.

D. wstępowanie do polskiej armii nowych ochotników.

Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej

Rozwiąż
dodatkowe
zadanie
docwiczenia.pl
Kod: H7S7C8

Na dobry początek

- 1 Uporządkuj chronologicznie wydarzenia. Wpisz właściwą literę w odpowiednie miejsce na osi czasu.

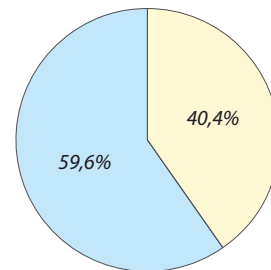

- A. I powstanie śląskie
B. zaślubiny Polski z morzem
C. plebiscyt na Warmii, Mazurach i Powiślu
D. II powstanie śląskie
E. wybuch powstania wielkopolskiego
F. plebiscyt na Śląsku

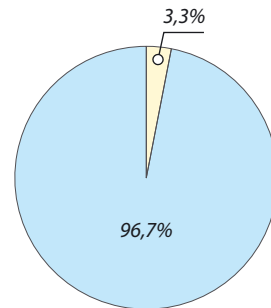
- 2 Na podstawie mapy i wykresów wykonaj polecenia.

Wykres nr 1

Wykres nr 2

a) Zakreskuj terytoria objęte powstaniem, które wybuchło w grudniu 1918 r.

b) Wstaw cyfrę 1 na obszarze, gdzie odbył się plebiscyt, którego wyniki przedstawiono na wykresie nr 1. Cyfrę 2 wstaw na obszarze, gdzie odbył się plebiscyt, którego wyniki przedstawiono na wykresie nr 2.

Głosy oddane za przynależnością do Polski

Głosy oddane za przynależnością do Niemiec

4 Rządy parlamentarne

Rozwiąż
dodatkowe
zadanie
docwiczenia.pl
Kod: H7RRNC

Na dobry początek

1 Połącz imię i nazwisko postaci z właściwymi informacjami na jej temat.

Władysław Grabski •

Wincenty Witos •

Stanisław Wojciechowski •

- Jeden z głównych działaczy Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji. W 1921 r. pełnił funkcję dyktatora III powstania śląskiego.
- Premier ponadpartyjnego rządu, który przeprowadził reformę walutową i naprawił finanse państwa polskiego.
- Drugi prezydent Polski w okresie międzywojennym, wybrany na urząd w grudniu 1922 r.
- Jeden z przywódców polskiego ruchu ludowego, w okresie międzywojennym trzy razy obejmował urząd premiera.

2 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

W II Rzeczypospolitej autonomię oraz własny sejm posiadało województwo wileńskie.	P	F
W okresie międzywojennym udało się w Polsce ujednoczyć system prawny.	P	F
Tzw. mała konstytucja obowiązywała do chwili wejścia w życie konstytucji marcowej.	P	F
Kryzys rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej doprowadził do pojawienia się haseł żądających wprowadzenia rządów silnej ręki.	P	F

3 Porównaj uprawnienia posiadane na podstawie małej konstytucji przez Naczelnika Państwa oraz prezydenta zgodnie z przepisami konstytucji marcowej. Wpisz właściwe litery w odpowiednie rubryki tabeli.

- A. Reprezentował państwo polskie na zewnątrz.
- B. Każda jego decyzja wymagała kontrasygnaty premiera i właściwego ministra.
- C. Prawo powoływania rządu w porozumieniu z sejmem.
- D. Każda jego decyzja wymagała kontrasygnaty właściwego ministra.
- E. Najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych.
- F. Powoływał rząd, który musiał uzyskać poparcie większości sejmu.

Naczelnik Państwa	Prezydent

4 Wstaw znak „x” w kratki obok stwierdzeń odnoszących się do rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej w latach 1919–1926.

- ciągłe zmiany rządów
- afery i skandale z udziałem polityków
- stabilność koalicji rządowych
- wzrost prestiżu polityków
- brak konfliktów politycznych
- partyjniactwo
- osłabienie pozycji międzynarodowej Polski

5 Zapoznaj się z treścią przemówienia Józefa Piłsudskiego, a następnie wykonaj polecenia.

Panie Prezydencie Rzeczypospolitej!

Czuję się niezwykle szczęśliwym, że pierwszy w Polsce mam zaszczyt podejmowania [...] pierwszego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej. Panie Prezydencie! Jako jedyny oficer polskiej służby czynnej [...] stoję oto na baczność przed Polską, którą Ty reprezentujesz, wznosząc toast: „Pierwszy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niech żyje!”

a) Podaj miesiąc i rok wygłoszenia tego przemówienia.

b) Wymień imię i nazwisko osoby, do której skierował swoje słowa Józef Piłsudski.

c) Określ, ile dni witany przez Piłsudskiego prezydent sprawował swój urząd.

d) Opisz reakcje w życiu politycznym II Rzeczypospolitej dotyczące wyboru tego prezydenta oraz wyjaśnij, do czego one doprowadziły.

5 Zamach majowy i rządu sanacji

Korzystam
z informacji
docwiczenia.pl
Kod: H79N44

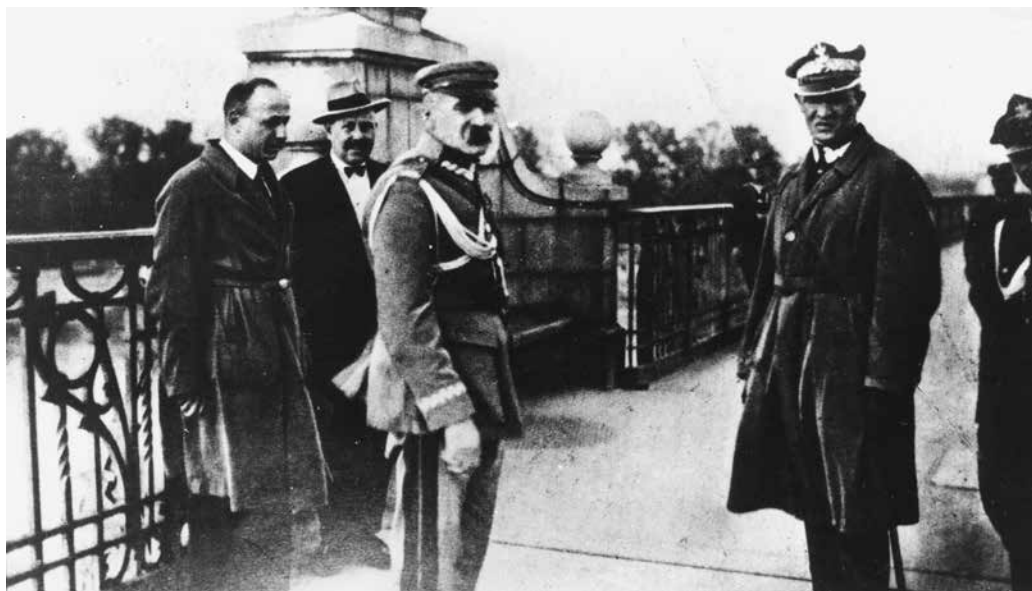
Na dobry początek

1 Dokończ poniższe zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Szereg, w którym uporządkowano chronologicznie wydarzenia, to:

- A. przewrót majowy, ogłoszenie noweli sierpniowej, powstanie BBWR, wybory brzeskie, uchwalenie konstytucji kwietniowej.
- B. powstanie BBWR, przewrót majowy, wybory brzeskie, ogłoszenie noweli sierpniowej, uchwalenie konstytucji kwietniowej.
- C. uchwalenie konstytucji kwietniowej, wybory brzeskie, przewrót majowy, powstanie BBWR, ogłoszenie noweli sierpniowej.
- D. przewrót majowy, wybory brzeskie, ogłoszenie noweli sierpniowej, uchwalenie konstytucji kwietniowej, powstanie BBWR.

2 Zapoznaj się z fotografią i tekstem źródłowym, a następnie wykonaj polecenia.

Fragment pamiętników Macieja Rataja

Piątek przed południem. [...]

Zdobycie Belwederu, rezygnacja prezydenta RP i rządu.

„Do P. Marszałka Józefa Piłsudskiego!

Przed chwilą oddziały wojska słuchającego rozkazów Pana Marszałka weszły [...] do budynku sejmowego, na terytorium którego nietykalności jestem obowiązany bronić.

Nie mogąc przeciwstawić się fizycznie sile zbrojnej, muszę się ograniczyć do wyrażenia jak najostrzejszego protestu. [...].”

a) Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

Tekst opisuje wydarzenia poprzedzające spotkanie przedstawione na fotografii.	P	F
Wydarzenia przedstawione na fotografii i w tekście rozegrały się w maju 1926 r.	P	F
Prezydent Rzeczypospolitej, o którym mowa w tekście, to Stanisław Wojciechowski.	P	F

b) Podaj dwie przyczyny wydarzeń, które zostały przedstawione na fotografii i w tekście.

- _____
- _____

3 Dokończ zdania. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Skutkiem ogłoszenia noweli sierpniowej i uchwalenia konstytucji kwietniowej było

- A. wzmocnienie pozycji prezydenta. C. rozszerzenie praw i wolności obywateli.
 B. zwiększenie kompetencji sejmu i senatu. D. ograniczenie władzy wykonawczej.

Rządy sanacyjne spowodowały

- A. osłabienie wpływów Józefa Piłsudskiego i jego zwolenników. C. zwiększenie znaczenia opozycji politycznej.
 B. wprowadzenie władzy autorytarnej. D. wzmocnienie systemu demokratycznego.

4 Połącz nazwy ugrupowań z okresu rządów sanacyjnych z właściwymi informacjami na ich temat.

Sojusz partii centrowych, ludowych i lewicowych, których celem było obalenie autorytaryzmu i powrót do rządów parlamentarnych. Został założony w 1929 r.

Ugrupowanie polityczne skupiające zwolenników obozu sanacyjnego. Powstało w 1928 r.

Organizacja polityczna założona przez sanacyjnych wojskowych w 1937 r. Jej program nawiązywał do haseł konsolidacji narodu i dominacji państwa.

- BBWR
- Centrolew
- Front Morges
- OZN

5 Wstaw znak „x” w kratki obok stwierdzeń odnoszących się do rządów autorytarnych w Polsce.

☐ Nie prześladowano na masową skalę opozycji politycznej.	☐ Tworzono miejsca odosobnienia dla więźniów politycznych.
☐ Przewagę ustrojową miały sejm i senat.	☐ Nie ograniczono praw i wolności obywatelskich.
☐ Fałszowano wybory.	☐ Zachowano pozory demokracji.
☐ Zmieniono ustawę zasadniczą.	

Na dobry początek

- 1 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

Jednym z problemów odrodzonej Rzeczypospolitej stało się scalenie ziem, które znajdowały się na różnym stopniu rozwoju cywilizacyjnego.	P	F
Polska eksportowała węgiel kamienny, który z Górnego Śląska transportowano koleją do portu w Gdyni.	P	F
Reforma rolna przeprowadzona w II Rzeczypospolitej rozwiązała problem braku ziemi wśród polskich chłopów.	P	F
Ostatnią przed wybuchem wojny inicjatywą gospodarczą był zaproponowany przez Eugeniusza Kwiatkowskiego plan 15-letni.	P	F

- 2 Zapoznaj się z fragmentem przemówienia sejmowego, a następnie wykonaj polecenia.

Dominujące znaczenie wśród nich [tj. zadań rządu] mieć będzie zgodnie z sytuacją, w jakiej nasz kraj dziś się znajduje – naprawa skarbu. Doszliśmy bowiem do takiego stanu, że żaden postęp w żadnej dziedzinie, nawet szkolnictwa, nie mówiąc o reformie rolnej lub udoskonaleniach socjalnych, stają się niemożliwe, jeżeli najpierw [...] nie uporamy się z trudnościami finansowymi [...].

- a) Podaj imię i nazwisko autora przemówienie sejmowego.

- b) Podaj, w którym roku wygłoszono powyższe przemówienie.

- c) Wymień dwa skutki realizacji zakładanych w przemówieniu zamierzeń.

- _____
- _____

- 3 Wstaw znak „x” w kratki obok sposobów, jakie zastosowały władze II Rzeczypospolitej, by wyprowadzić państwo z wielkiego kryzysu gospodarczego.

☐ oddłużenie gospodarstw chłopskich	☐ wprowadzenie nowej waluty
☐ wprowadzenie robót publicznych	☐ wprowadzenie wieloletnich planów rozwoju
☐ uchwalenie reformy rolnej	☐ wybudowanie magistrali węglowej
☐ aktywny udział państwa w gospodarce	

4 Na podstawie mapy wykonaj polecenia.

a) Zaznacz kolorem granicę podziału Polski pod względem poziomu rozwoju gospodarczego.

b) Wstaw literę A na obszarze, który rozwijał się dynamicznie, a literę B – na terenach słabo rozwiniętych.

c) Zakreśluj obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego, a następnie wymień jedną przyczynę jego usytuowania w zaznaczonym miejscu.

5 Zapoznaj się z fotografią, a następnie wykonaj polecenie.

a) Podaj nazwę miasta, w którym wykonano zdjęcie.

b) Podaj imię i nazwisko osoby zaangażowanej w budowę miasta przedstawionego na fotografii.

c) Wyjaśnij, jaką funkcję pełnił pokazany na fotografii budynek.

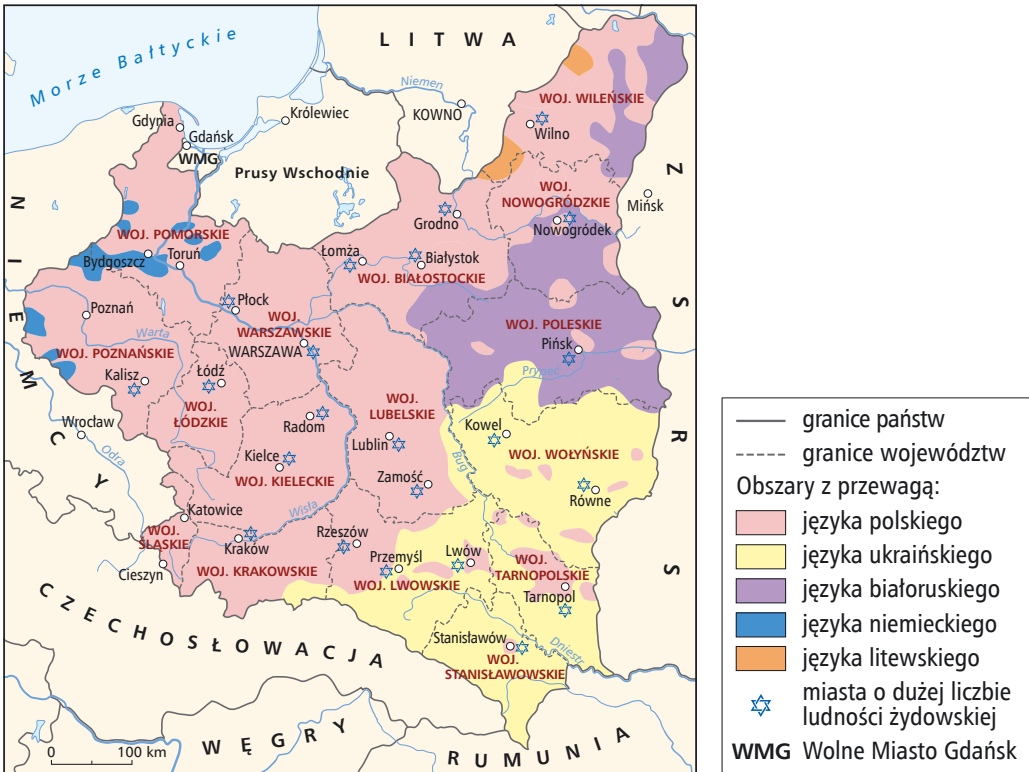

Na dobry początek

- 1 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

Społeczeństwo II Rzeczypospolitej było jednolite pod względem wyznaniowym.	P	F
Chłopi stanowili największy odsetek ludności II Rzeczypospolitej.	P	F
Najliczniejszą mniejszością narodową II Rzeczypospolitej byli Żydzi.	P	F

- 2 Dokończ zdania na podstawie mapy. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Ukraińcy zamieszkiwali województwa

- A. łódzkie, wołyńskie i tarnopolskie. C. lwowskie, lubelskie i białostockie.
 B. wołyńskie, tarnopolskie i stanisławowskie. D. białostockie, poleskie i lubelskie.

W województwach wileńskim i nowogrodzkim najliczniejszymi przedstawicielami mniejszości narodowych byli

- A. Ukraińcy i Białorusini. C. Ukraińcy i Żydzi.
 B. Białorusini i Niemcy. D. Litwini i Białorusini.

- 3 Dokończ zdanie na podstawie fotografii. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. lub 3.

Żołnierze 21. Warszawskiego Pułku Piechoty „Dzieci Warszawy” podczas nauki czytania

Działania przedstawione na fotografii prowadziły do

A.	ograniczenia dostępu do edukacji w Polsce,	ponieważ	1.	nauka była zarezerwowana tylko dla żołnierzy.
B.	podniesienia poziomu edukacji w Polsce,		2.	uniemożliwiały młodzieży chłopskiej i robotniczej kontynuację nauki.
			3.	ich celem była likwidacja analfabetyzmu.

- 4 Zapoznaj się z fragmentem ustawy wprowadzającej tzw. reformę Janusza Jędrzejewicza, a następnie podaj jedno podobieństwo i jedną różnicę pomiędzy systemem edukacji w okresie międzywojennym i współczesnym.

Ustawa z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa.

Art. 5. Nauka w zakresie szkoły powszechnej jest obowiązkowa.

Art. 6. (1) Obowiązek szkolny trwa dla każdego dziecka lat siedem. [...]

Art. 7. (1) Obowiązek szkolny zaczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy siedem lat życia. [...]

Art. 10. (1) Szkoła powszechna obejmuje zasadniczo siedmioletni kurs nauki. [...]

Art. 15 (1) Młodzież, która wypełni obowiązek szkolny, a nie uczęszcza do żadnej szkoły, podlega do 18 roku życia włącznie obowiązkowemu doksztalcaniu. [...]

Art. 20. (1) Szkoła średnia ogólnokształcąca jest sześcioletnia i składa się z czteroletniego gimnazjum i dwuletniego liceum.

Podobieństwo:

- _____

Różnica:

- _____

Na dobry początek

- 1 **Uzupełnij tabelę. Wpisz we właściwe rubryki odpowiednie imiona i nazwiska z ramki.**

Jerzy Różycki, Stefan Banach, Ignacy Mościcki, Franciszek Żwirko, Marian Rejewski, Stanisław Wigura, Henryk Zygański, Hugo Steinhaus, Tadeusz Kotarbiński

przedstawiciele lwowskiej szkoły matematycznej	
zwycięzcy zawodów „Challenge” w 1932 r.	
matematycy i kryptolodzy pracujący nad kodami maszyny szyfrującej Enigma	

- 2 **Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.**

Polska Akademia Nauk odgrywała główną rolę w rozwoju filozofii w II Rzeczypospolitej.	P	F
Od 1929 r. lotnicze połączenia krajowe i zagraniczne były obsługiwane przez Polskie Linie Lotnicze LOT.	P	F
Rozwój polskiej kinematografii nastąpił dopiero pod koniec lat 30. XX w.	P	F
Przykładem polskiej architektury modernistycznej z okresu międzywojennego były m.in. budowle powstałe w Gdyni.	P	F

- 3 **Dopisz do podanych dziedzin kultury II Rzeczypospolitej litery oznaczające ich nurty, kierunki lub grupy artystyczne.**

Dziedziny kultury II Rzeczypospolitej	Nurty, kierunki lub grupy artystyczne
literatura	
architektura	
malarstwo	

A. modernizm	E. formizm
B. skamandryci	F. neoromantyzm
C. neoklasycyzm	G. funkcjonalizm
D. <i>art déco</i>	H. Awangarda Krakowska

4 Zapoznaj się z fotografią i wykonaj polecenia.

a) Podaj, w jakim stylu został wybudowany powyższy budynek.

★ b) Wyjaśnij, do jakich tradycji polskiej architektury nawiązywał styl budynku przedstawionego na fotografii.

5 Dokończ zdania. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W okresie międzywojennym Literacką Nagrodę Nobla otrzymał

- A. Henryk Sienkiewicz.
- B. Władysław Reymont.
- C. Stefan Żeromski.
- D. Witold Gombrowicz.

Jedną ze sławniejszych aktorek polskiego kina okresu międzywojennego była

- A. Zofia Nałkowska.
- B. Jadwiga Smosarska.
- C. Maria Dąbrowska.
- D. Tamara Łempicka.

Na dobry początek

- 1** Wstaw znak „x” w kratki obok stwierdzeń charakteryzujących polską politykę zagraniczną w latach 1921–1938.
- uzyskanie gwarancji wojskowych ze strony Wielkiej Brytanii
- dążenie do utrzymywania dobrych stosunków z ZSRS i Niemcami
- oparcie bezpieczeństwa o sojusze z Francją i Rumunią
- dobre relacje z Czechosłowacją i Litwą
- próby stworzenia federacji państw Europy Środkowej
- 2** Uzupełnij tabelę. Wpisz we właściwe rubryki tabeli nazwy państw, z którymi II Rzeczpospolita zawarła sojusz lub porozumienie, ich daty, a także najważniejsze postanowienia.

Państwo, z którym Polska zawarła sojusz lub podpisała traktat	Data zawarcia sojuszu lub traktatu	Najważniejsze postanowienie sojuszu lub traktatu
	luty 1921	współpraca w przypadku agresji ze strony Niemiec
Rumunia		
ZSRS		
	styczeń 1934	

- 3** Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

Układ w Rapallo stanowił porażkę polskiej dyplomacji, ponieważ oznaczał sojusz państw sąsiadujących z II Rzeczpospolitą i wrogo do niej nastawionych.	P	F
Ministrem spraw zagranicznych II Rzeczypospolitej w latach dwudziestych XX w. był Józef Beck.	P	F
Józef Piłsudski nie wpływał na kształt polskiej polityki zagranicznej w okresie międzywojennym.	P	F
Ochłodzenie w stosunkach polsko-francuskich po 1925 r. było rezultatem podpisania przez Francję paktu reńskiego.	P	F

4 Na podstawie mapy wykonaj polecenia.

a) Wpisz we właściwe kratki cyfry odpowiadające państwom sąsiadującym z II Rzeczpospolitą.

1. Litwa 2. Rumunia 3. Czechosłowacja 4. ZSRS 5. Niemcy

b) Zakreszuj obszar państw sąsiadujących z Polską, z którymi II Rzeczpospolita przez cały okres dwudziestolecia międzywojennego utrzymywała przyjazne stosunki.

5 Zapoznaj się z tekstem i wykonaj polecenia.

Od czasu zawarcia paktów o nieagresji [...] generalną zasadą polskiej polityki zagranicznej stało się, przy zachowaniu w mocy zawartych układów sojuszniczych, podtrzymywanie równości, pod względem politycznym, odległości [...]. Postawa taka wykluczała wiązanie się z jednym z sąsiadów przeciwko drugiemu, choć tego rodzaju sugestie pojawiały się [...].

a) Wymień nazwy dwóch państw, wobec których Polska prowadziła opisaną politykę.

b) Podaj, w jakim okresie Polska prowadziła opisaną w tekście politykę.

c) Wymień nazwę, jaką określano opisaną w tekście politykę.

Rozwiąż
dodatkowe
zadanie
docwiczenia.pl
Kod: H72AVC

Na dobry początek

- 1 Uporządkuj chronologicznie wydarzenia. Wpisz właściwą literę w odpowiednie miejsce na osi czasu.

- A. wypowiedzenie przez Niemcy deklaracji o niestosowaniu przemocy
- B. podpisanie paktu Ribbentrop–Mołotow
- C. zawarcie polsko-brytyjskiego sojuszu polityczno-wojskowego
- D. przemówienie brytyjskiego premiera dotyczące gwarancji udzielenia pomocy Polsce
- E. przedstawienie J. Lipskiemu propozycji niemieckich przez J. von Ribbentropa

- 2 Zapoznaj się z tekstem zawierającym tzw. propozycje niemieckie dla Polski ogłoszone w sierpniu 1939 r. i wykonaj polecenia.

Sytuacja [...] jest obecnie tego rodzaju, że każdy dalszy incydent może doprowadzić do wybuchu w szeregach wojsk zajmujących pozycje po obu stronach. [...] Przyczyny tego [...] leżą:

- 1) w niemożliwym przeprowadzeniu granic, wytyczonych przez dyktat wersalski,
- 2) w niemożliwym traktowaniu mniejszości na odstąpionych obszarach. [...]

Z tych rozważań wynikają następujące praktyczne propozycje.

1. Wolne Miasto Gdańsk wraca [...] niezwłocznie do Rzeszy Niemieckiej.
2. Obszar tzw. korytarza, od Bałtyku do linii Kwidzyń-Grudziądz-Chełmno-Bydgoszcz [...], sam rozstrzygnie o swojej przynależności do Niemiec lub do Polski. [...]
6. Aby w tym okresie zagwarantować bez ograniczeń Niemcom połączenie do Prus Wschodnich [...], zostaną wytyczone szosy i koleje, które umożliwią wolny tranzyt.

- a) Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

III Rzesza domagała się, aby w sprawie tzw. korytarza pomorskiego Polska wyraziła zgodę na

- A. oddanie tych ziem pod kontrolę Ligi Narodów.
- B. natychmiastowe przyłączenie tego obszaru do Niemiec.
- C. przeprowadzenie plebiscytu wśród zamieszkującej go ludności.
- D. nadanie temu obszarowi statusu autonomii.

- b) Wyjaśnij, co dla strony polskiej oznaczałoby przyjęcie powyższych żądań.

3 Wykonaj polecenia na podstawie mapy.

- Zakreskuj pionowymi liniami obszar tzw. korytarza opisanego w tekście do zadania 2.
- Zakreskuj poziomymi liniami obszar, o który w 1938 r. powiększyło się terytorium II Rzeczypospolitej.
- Zaznacz kolorem czerwonym granicę między III Rzeszą a ZSRS ustaloną w pakcie Ribbentrop–Mołotow, przebiegającą przez terytorium II Rzeczypospolitej.

4 Zapoznaj się z fragmentem przemówienia Józefa Becka wygłoszonego 5 maja 1939 r. i wyjaśnij, co oznaczało jego stanowisko dla ówczesnych stosunków polsko-niemieckich.

Pokój jest rzeczą cenną i pożądaną. Nasza generacja, skrwawiona w wojnach, na pewno na pokój zasługuje. Ale pokój, jak prawie wszystkie sprawy tego świata, ma swoją cenę wysoką, ale wymierną. My w Polsce nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę. Jest tylko jedna rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor.

Podsumowanie rozdziału VII

Sprawdź, czy potrafisz

- 1 Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybrane wydarzenia.

Wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
Wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A. plebiscyt na Górnym Śląsku
B. Bitwa Warszawska
C. wybuch powstania wielkopolskiego
D. „bunt” generała Lucjana Żeligowskiego

Tekst do zadania 2.

Art. 2.

(1) Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

(2) Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa. [...]

(4) W Jego osobie skupia się jednolita i niepodzielna władza państwowa.

Art. 3.

(1) Organami Państwa, pozostającymi pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, są: Rząd, Sejm, Senat, Siły Zbrojne, Sądy, Kontrola Państwowa.

- 2 Wykonaj polecenia na podstawie tekstu źródłowego.

a) Podaj, z jakiego aktu pochodzi powyższy fragment i w którym roku został on uchwalony.

Nazwa aktu: _____ Rok uchwalenia aktu: _____

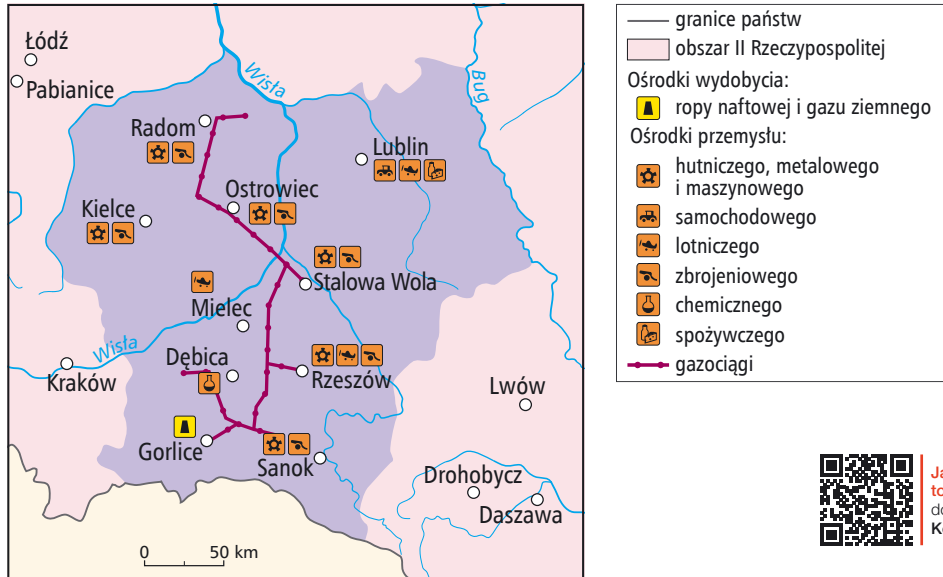
b) Opisz kompetencje, jakie w powyższym akcie nadano prezydentowi.

- 3 Każdemu wydarzeniu podanemu w tabeli przyporządkuj skutek – wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz literę, którą oznaczono wybrany skutek.

3.1.	plebiscyt na Górnym Śląsku	A	B	C	D
3.2.	hiperinflacja w Polsce	A	B	C	D
3.2.	przewrót majowy	A	B	C	D

- A. wprowadzenie złotego polskiego. C. wojna celna z Niemcami.
B. wybuch trzeciego powstania śląskiego. D. uchwalenie noweli sierpniowej.

Mapa do zadania 4.

Jak rozwiązać to zadanie?
 docwiczenia.pl
 Kod: H7MPJV

- 4** Uzupełnij poniższy tekst. Przyporządkuj do każdego zdania właściwe uzupełnienie spośród oznaczonych literami A–C.

Obszar II Rzeczypospolitej przedstawiony na mapie nazywano **4.1.** _____. Budowę zakładów przemysłowych w tym rejonie rozpoczęto w **4.2.** _____ r. Stało się to dzięki zaangażowaniu ministra skarbu **4.3.** _____.

- 4.1.** A. Centralnym Okręgiem Przemysłowym B. Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym C. Białostockim Okręgiem Przemysłowym
- 4.2.** A. 1924 B. 1935 C. 1937
- 4.3.** A. Eugeniusza Kwiatkowskiego B. Władysława Grabskiego C. Wincentego Witosa

Tekst do zadania 5.

1. W wypadku terytorialno-politycznych przeobrażeń na terenach należących do państw nadbałtyckich (Finlandia, Estonia, Łotwa, Litwa), północna granica Litwy będzie zarazem granicą stref interesów [...]. Przy tej okazji obydwie strony uznają zainteresowanie Litwy rejonem Wilna.
2. W wypadku terytorialno-politycznych przeobrażeń na terenach należących do Polski strefy interesów [...] zostaną rozgraniczone w przybliżeniu wzdłuż rzek Narwi, Wisły i Sanu.

- 5** Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Decyzje terytorialne opisane w tekście stanowią część

- A. traktatu z Rapallo. C. polsko-radzieckiego układu o nieagresji.
 B. paktu reńskiego. D. paktu Ribbentrop–Mołotow.

Zdajesz egzamin ósmoklasisty?

Sięgnij po repetytoria i arkusze Nowej Ery!

JĘZYK POLSKI • MATEMATYKA • JĘZYK ANGIELSKI

REPETYTORIA

Zawierają niezbędną teorię, wskazówki i zadania typu egzaminacyjnego. Pomagają krok po kroku wyćwiczyć umiejętności sprawdzane na egzaminie.

ARKUSZE

Pozwalają oswoić się z formą egzaminu, sprawdzić poziom przygotowania i wypracować skuteczne strategie egzaminacyjne.

Zamów i rozpocznij trening!

sklep.nowaera.pl

WCZORAJ I DZIŚ

Zeszyt ćwiczeń skorelowany z podręcznikiem *Wczoraj i dziś* dla klasy 7 zawiera różnorodne zadania dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, ułatwiające utrwalenie wiedzy oraz przygotowanie do sprawdzianów.

Stopniowanie trudności zadań

Na dobry początek łatwe ćwiczenia wprowadzające w temat lekcji.

Polecenia oznaczone gwiazdką służące do poszerzenia wiedzy z danego tematu.

Przygotowanie do sprawdzianów

Sprawdź, czy potrafisz zadania podsumowujące po każdym rozdziale.

Kształcenie najważniejszych umiejętności

Ćwiczenia odwołujące się do tekstów źródłowych, map czy ilustracji, pozwalające rozwijać umiejętności analizowania i interpretowania źródeł historycznych.

Zainteresowanie przedmiotem

Tajemnice sprzed wieków ćwiczenia dla zainteresowanych najciekawszymi zagadnieniami historycznymi.

Korzystam z informacji interesujące treści połączone z zadaniami dostępne pod kodem QR.

Z DOSTĘPEM DO
docwiczenia.pl

Rozwiąż
dodatkowe
zadanie
docwiczenia.pl
Kod: H7TC7W

Dodatkowe materiały –
oglądaj, pobieraj,
drukuj.

Zeskanuj kod QR,
który znajdziesz
wewnątrz
zeszytu ćwiczeń,
lub wpisz kod na
docwiczenia.pl.

www.nowaera.pl

historia@nowaera.pl

infolinia: 801 88 10 10, 58 721 48 00

ISBN 978-83-267-3170-9

9 788326 1731709